

Çevrim İçi Sınav Sistemlerinin Öğrenmeye Olan Etkileri Üzerine Bir Çalışma: Öğrenci Görüşleri

Şemseddin KOÇAK*

Ebru Dünder YENİLMEZ**

Emrah YENİLMEZ***

Atf/©- Koçak, Ş., Yenilmez, E. D. & Yenilmez, E. (2006). Çevrim içi sınav sistemlerinin öğrenmeye olan etkileri üzerine bir çalışma: Öğrenci görüşleri. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 6 (2), 171-190.

Özet- Çevrim içi sınav yapma ve değerlendirme sistemleri son zamanlarda gerek uzaktan eğitim sistemlerinde, gerek bağımsız sistemlerde yoğun olarak kullanılmaktadır. Çukurova Üniversitesi Çevrim İçi Sınav Uygulama ve Değerlendirme (ÇÜ-ÇİSUD) de bunlardan bir tanesidir. Sistem 2000 yılında geliştirilmeye başlanmış ve farklı derslerde öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Bu süreç içerisinde eksiklikler giderilmeye çalışılmış ve bunlar değişik çalışmalara konu olmuştur. Kontrol ve deney grubunun karşılaştırılarak gruplar arasında farkların belirlendiği ve KPSS’de elde edilen sonuçlar açısından da ÇÜ-ÇİSUD sisteminin etkililiği ve kullanılabilirliği belirlenmiştir. En son, öğrenci görüşleri alınıp değerlendirilerek sistemin çalışmasının son halkası da tamamlanmıştır. Bu amaçla, çalışmamızda ÇÜ-ÇİSUD sistemi uygulanan 4 değişik derse katılan 50 öğrencinin, sistemin yapısı, çalışması, etkililiği ve öğrenmeye katkısı ile ilgili görüşleri anket soruları ile belirlenmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler- Bilgisayar Destekli Eğitim, Çevrim İçi Sınav, Uzaktan Eğitim, Tam Öğrenme.

§§§

1. GİRİŞ

Bloom’un Tam Öğrenme ya da Okulda Öğrenme Kuramı adını verdiği kuram; “Öğrencilerin hemen hemen tümünün, bir ünite içinde öğrenilecek yeni davranışların % 75-85 gibi büyük

* Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, kocaks@cu.edu.tr

** Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, edundar@cukurova.edu.tr

*** Çukurova Üniversitesi BBUAM, ceylan@cukurova.edu.tr

bir kısmını öğrenmiş olmaları veya bu düzey bir öğrenmeyi sağlama amacını güden bir öğrenme yaklaşımıdır”¹.

Bloom’a göre, insanlar arasındaki öğrenme düzeyi farklılıklarının temel nedeni, doğuştan getirilen özelliklerden çok, okullardaki öğrenme-öğretme özellikleriyle, diğer çevresel faktörlerdir. Bu faktörlerden zeka, öğretmenin kişilik özellikleri, ailenin sosyo-ekonomik durumu, öğrenme-öğretme etkinlikleriyle doğrudan değiştirilemeyecek etkenlerdir. Fakat öğrencilerin ön öğrenmeleri, ilgisi, tutumu, başarılı olabileceğine olan inançları, öğretim hizmetinin niteliği gibi özellikler, okullardaki ‘öğrenme-öğretme süreci’ yoluyla değiştirilebilen değişkenlerdir. Böylece, öğrenciler arasındaki öğrenme farklılıkları en aza indirilebilir².

Eğitimde, etkinlik ve verimliliği en üst düzeye çıkarmaya çalışan Tam Öğrenme Yaklaşımı’nın üç değişkeni vardır. Bunlar:

1. Öğrenci nitelikleri (*bilişsel giriş davranışları, duyuşsal giriş özellikleri*),
2. Öğretim hizmetinin niteliği (ip uçları (işaret), öğrenci katılımı, pekiştireç, dönüt ve düzeltme, (biçimlendirme ve yetiştirmeye dönük değerlendirme),
3. Öğrenme ürünleri (öğrenme düzeyi ve çeşidi, öğrenme hızı, duyuşsal ürünler)’dir^{2,3}.

Tam öğrenme yaklaşımı’nın temelinde; öğrencilere planlı ve duyarlı bir eğitim hizmeti sağlandığında, öğrenme güçlükleriyle karşılaşanlara yerinde ve zamanında yardım edildiğinde, yani yeterli zaman verildiğinde, hemen hemen tüm öğrencilerin yüksek bir düzeyde öğrenebileceği düşüncesi yatmaktadır. Yaklaşımın başarılı olmasındaki başlıca etken ise, öğreniminin süreç boyunca sürekli güdülenmesi ve öğrenme güçlüğü çekenlere, devamlı yardım edilmekte olmasıdır¹. Başka bir deyimle, *öğretim hizmetinin niteliği*’dir.

Tam öğrenmeyi gerçekleştirmek isteyen bir öğretmen, *öğretim sürecinde*; ipucu (işaret), pekiştireç kullanabilir, öğrenci katılımını sağlayabilir, yer yer dönüt ve düzeltme de yapabilir. Fakat, ‘dönüt’ ve ‘düzeltme’yi, her öğrenci için sürekli kullanması, klasik sınıf ortamlarında mümkün değildir. Çünkü, dönüt ve düzeltme yapabilmek için, her ünite sonunda *biçimlendirme ve yetiştirmeye dönük değerlendirme* yapılması, başka bir deyimle *izleme testlerinin* uygulanması gereklidir. *İzleme testlerini* de, sınıf ortamında, her üniteden sonra uygulamak, değerlendirmek, önceki ünitelerdeki eksik ve yanlışlara verilen cevapları tekrar değerlendirmek ve sonucu yine her öğrenciye bildirmek, sınav ve öğrenci sayılarının çokluğu dikkate

alındığında ise, hiç mümkün değildir.

Son yıllarda gelişen teknolojilerle birlikte eğitimin formu değişmeye başlamış, internet ve web ortamı eğitimde kullanılmaya başlamıştır. Günümüzde sanal üniversiteler kurulmakta, web tabanlı çevrim içi eğitim ve sınav sistemleri gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu tür sistemlerin kullanılması *tam öğrenmede* karşılaşılan sorunların giderilmesinde yardımcı olacaktır.

İşte bu amaçla yaptığımız çalışmalarda; *tam öğrenmeyi* sağlayabilecek ve internet-bilgisayar ortamında sınav yapabilecek "işlevsel bir bilgisayar programı"nın nasıl yazılacağı, programın *tam öğrenmeyi* sağlayıp sağlayamayacağı, programın öğrenme üzerinde "*etkillik*" olup olmayacağı ve uygulamanın yapıldığı öğrenciler tarafından "*nasıl algılandığı*" sorularına cevap aranmıştır.

İşte bu nedenle; 2002-2003 öğretim yılında *çevrim içi-sınav* yapabilecek işlevsel web tabanlı bir sınav sistemi geliştirilmiştir. Çok kısa bir sistem kullanım eğitiminden sonra, öğrenciler kendi kendilerine sınav yapabilir ve sonucu görebilir, duruma gelmişlerdir⁴.

Daha sonra ise *tam öğrenmeyi* sağlayacak web tabanlı çevrim içi sınav sistemi geliştirilmiş ve bu sistem kullanılarak *tam öğrenme* gerçekleştirilmiştir.⁵

Geliştirilen sistemin öğrenme üzerinde 'etkili' olduğu ve *tam öğrenmeyi* gerçekleştirdiği bulunmuştur⁶. Sistemi kullanan öğrencilerin *kamu personeli seçme sınavlarında* yüksek başarı oranı elde ettikleri de belirlenmiştir^{7,8,9}.

Bu çalışmaların sonucunda yapılan uygulamanın öğrenciler tarafından nasıl algılandığı/değerlendirildiği sorusuna da cevap aranmış ve böylece araştırmanın son halkası tamamlanmaya çalışılmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu araştırma, 2005-2006 öğretim yılında Ç.Ü. İlahiyat Fakültesi, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümü'nde 4. sınıfta okuyan 50 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Çalışmada kullanılan denekler; 1., 2. ve 3. sınıfta okutulan 4 adet Eğitim Bilimleri dersini almıştır ve öğrencilere *izleme testleri* uygulanmıştır.

Anketin uygulandığı öğrenciler 3 ayrı grupta toplanmıştır. Bunlardan A grubu; 16 öğrenciden oluşmuştur. Her üniteden sonra bilgisayar ile *izleme testi* uygulanmış ve sonuçla

birlikte yanlış ve boş cevaplar düzeltilmesi için bir sonraki ünite ile birlikte tekrar öğrencilerine getirilmiştir. B grubu ise 18 öğrenciden oluşmakta olup, her üniteden sonra *izleme testi* uygulanmış ve sadece sonuçlar öğrencilerin önüne getirilmiştir. Yanlışlarını düzeltmeleri, eksikleri tamamlamaları için herhangi bir işlem yapılmamıştır. C grubu ise 16 kişiden oluşmakta olup, bilgisayar ile sınavın nasıl yapılacağı anlatılmış olup, sadece son testte bilgisayarla sınav yapılmıştır. Bu gruba izleme testleri ise klasik şekilde uygulanmıştır.

Çalışmaya başlamadan önce, anket maddelerinin hazırlanabilmesi için şimdiye kadar uygulanan *izleme testleri* ile ilgili tarafımızca yapılan çalışmaların sonuçları hakkında öğrencilere kısa bilgiler verilerek öğrencilere izleme testlerinin kendilerine neler kazandırdığı hakkında olumlu/olumsuz düşüncelerini özgürce yazmaları istenmiştir.

Öğrencilerin yazdığı düşünceler “olumlu” ve “olumsuz” olarak iki başlık halinde toplanarak 30 olumlu ve 14 tane de olumsuz olmak üzere toplam 44 soru olarak düzenlenmiştir. Olumsuz maddeler; 3, 4, 8, 9, 10, 13, 16, 20, 23, 25, 30, 39, 41 ve 42. sorulardır. Geri kalan sorular ise olumlu sorulardır.

Soruların yönlendirici olmamasını sağlamak üzere sorular anket kağıdına rastgele yerleştirilmiştir. Öğrencilere anketler dağıtılmış ve bir hafta içerisinde geri toplanmıştır. Araştırmada istatistiksel işlemler için Ç.Ü. Bilgi İşlem Merkezi kullanılmıştır.

Anketlere verilen cevapların yüzdelik değerleri ile grupların *ki* kare ilişki dereceleri hesaplanarak tablo haline getirilmiştir. Olumsuz sorular tabloda gri arkaplanla gösterilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Deneklere sorulan sorular ve deneklerin verdiği cevap yüzdeleri Ek1’de verilmiştir.

Ek-1 deki tablo incelendiğinde grupların 1, 5, 17, 19, 21, 30 ve 34. sorulara verdikleri cevaplarda farklı görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca, 31. soruda ise sınır değer de oldukları dikkat çekicidir.

Grupların “*izleme testleri derste sürekli aktif olmamı sağladı*” (soru 1) sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında; A grubunun soruya verdikleri cevaplarda % 87,5 oranında bu görüşe katıldığı görülmektedir. B ve C grubunun ise tam tersi görüşte olduğu görülmektedir. Her üniteden sonra uygulanan *izleme testi* sonuçlarındaki yanlış ve eksiklerin bir

sonraki ünite ile birlikte tekrar öğrencilerin önüne getirilmesi, A grubu öğrencilerini derste sürekli aktif bulundurduğu, şeklinde yorumlanırken; diğer iki grupta ise, her üniteden sonra *izleme testi* uygulanmasının, derste öğrencilerin sürekli aktif olmasını sağlamaya yetmediği, şeklinde yorumlanabilir.

Grupların “*İzleme testleri eğitimde teknolojilerin nasıl kullanıldığını örneklerle gösterdi*” (soru 5) sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında; A grubunun B grubu ile aynı görüşte olup C grubu ile farklı görüşte olduğu görülmektedir. Ayrıca B grubunun C grubu ile görüş birliği içerisinde olmadığı görülmektedir. Başka bir deyişle C grubu %37,5 katılırken, diğer gruplar % 81,3 ve % 83,3 oranında katılmışlardır. Bu durum beklenen bir sonuçtur. Çünkü C grubuna sadece son testte bilgisayarla *izleme testi* uygulanmıştır. Yani C grubu teknolojinin eğitimde nasıl uygulandığını yeterince anlayamamış olup, zamanın çoğunu sınavın içeriğine ayırmıştır.

Grupların “*İzleme testleri ara ve yarıyıl sonu sınavlarına hazırlanmanı sağladı*” (soru 17) sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldıklarında; A grubunun B ve C grubu ile aynı görüşte olduğu, B grubunun ise C grubundan farklı görüşte olduğu görülmektedir. Ayrıca, grupların yüzdelik değerlerine bakıldığında; 93,8-88,9 ve 68,8 oranlarında, yüksek değerlerde katıldıkları; 6,3-0,0 ve 31,3 oranında katılmadıkları görülmektedir. Halbuki verdikleri oranlara bakıldığında A ve B grubunun benzer oranlara sahip olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin çapraz tablolardaki gözlerde 0,0 gözlem olmasının olduğu düşünülmektedir. 0,0 değerinin ise P değerinin güvenilirliğini düşürdüğü bilinmekte ve buna göre saptanan P değeri hakkında yorum yapmakta sorun yaşanabilmektedir.

Grupların “*İzleme testleri her ünitenin tam öğrenilmesini sağladı*” (soru 19) sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında; gruplar arasında fark bulunmuştur. İkili karşılaştırmalara bakıldığında A ve C arasında bir görüş birliği varmış gibi görünse de 0,061’lik gibi sınır değere yakın olduğu görülmektedir. Yine B ve C grubu arasında ise görüş farklılığı bulunmaktadır. A ve C grubu arasındaki sınır değer çalışmada kullanılan örnek sayısının az olduğundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Grupların “*Her üniteden sonra izleme testi uygulandıktan, konularda bir yığılma olmadı ve ara ile yarıyıl sonu sınavlarına fazla çalışmama gerek kalmadı*” (soru 21) sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında; A ile B grubunun görüş birliği içinde olduğu, C grubu

ile görüş birliği içinde olmadığı; B grubu ile C grubunun da görüş birliği içinde olmadığı görülmektedir. Grupların yüzdelik değerlerine bakıldığında ise, A grubu 75,0, B grubu 72,2 oranında katılırken; C grubu 25,0 oranında katılmakta, 56,3 oranında katılmamaktadır. Bu sonuçların nedenine bakıldığında, gruplar arasında görüş birliği olan A ve B grubunda bilgisayarla sınav yapıldığı ve adayların hemen sonuçları gördüğü, C grubunda ise klasik anlamda izleme testi uygulandığı ve sonuçların gelecek derste açıklandığı görülür. Bu durum, araştırılan ve beklenen bir sonuçtur. Çünkü, araştırılan konu çevrim içi sınavın öğrenci başarısına olan etkisidir. Bu sonuçlara dayanılarak; çevrim içi sınavlar öğrencileri güdülemede yeterli olabilirken, klasik anlamda yapılan sınavlar öğrencileri güdülemede yeterli olamıyor, denilebilir. Dolayısıyla; çevrim içi sınavlar, her üniteden sonra uygulandığından, konularda bir yığılma olmuyor ve ara ile yarıyıl sınavlarına çalışmaya fazla gerek kalmıyor, şeklinde bir yorum yapılabilir.

Grupların *“İzleme testleri geç saatlerde yapıldığından, başarılarımızı düşürdü”* (soru 30) sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında; A grubunun B grubu ile yüksek derecede görüş birliği içinde olduğu, C grubu ile görüş birliği içinde olmadığı; B grubunun da C grubu ile görüş birliği içinde olmadığı görülmektedir. Bu durum, beklenen bir sonuçtur. Çünkü, A ve B grupları ile sınavlar akşam, C grubu ile gündüz saatlerinde yapılmıştır. C grubunun yüzde 56,3 oranında fikrim yok, yüzde 31,3 oranında katılmıyorum, görüşü bu yargıyı desteklemektedir. Ayrıca, A grubunun yüzde 68,8 B grubunun yüzde 66,7 C grubunun yüzde 12,5 oranında *“katılmıyorum”* görüşü, bu yargıyı destekler, niteliktedir.

Grupların *“İzleme testleri bilgisayar ortamında yapıldığından, sınavların sıkıcı havasını kaldırdı”* (soru 31) sorusuna verdikleri cevapların ilişki derecesinin sınırdaki (.054) bulunması da, kayda değer bir durumdur. Çünkü, C grubu bilgisayarla bir kez sınav olmuştur. Buna rağmen, yüzde 43,8 katılırken, yüzde 43,8 fikrim yok, yüzde 12,5 katılmıyorum, yönünde fikir bildirmiştir. Ayrıca, A grubu ile B grubunun ilişki derecelerinin yüksek (.759), C grubu ile düşük (.086); C grubunun hem B, hem A grubu ile ilişki derecesinin (.086) düşük olmasının nedeni, A ve B grubunun tüm sınavları, C grubunun ise bir tek sınavı bilgisayarla olmasından dolayıdır, denilebilir.

Grupların *“İzleme testleri, bilgisayar kullanmayı ve internet ortamını tanımayı sağladı”* (soru 34) sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında, A ile B grubunun görüş birliği

içinde olduğu, C grubu ile görüş birliği içinde bulunmadığı; B grubunun da C grubu ile görüş birliği içinde bulunmadığı, görülmektedir. Bu durum da beklenen bir sonuçtur. Çünkü A ve B grubu sürekli bilgisayarla sınav olmuş ve arta kalan zamanlarda bilgisayarla başka işler yapmalarına izin, bilgisayarla ilgili sorularına cevap verilmiştir. C grubu ise, bir kez bilgisayarla sınav olmuş ve birçok öğrenci, bilgisayarın ilk kez eğitim amaçlı kullanıldığını görmüş, hatta ilk kez bilgisayarla -sınav nedeniyle- tanışmıştır. C grubunun yüzde 37,5 oranında katılıyorum, yüzde 50,0 fikrim yok, yüzde 12,5 katılmıyorum, yönünde fikir beyan etmesi, bu yargıyı desteklemektedir.

Araştırmada kayda değer bir sonuç da, “Bazı izleme testlerine hazırlıksız girmek zorunda kalmam başarıyı düşürdü” (soru 4) sorusuna verilen %92’lik olumsuz cevap oranıdır. Bu durum bize öğrencilerin düzenli olarak ders çalışmadıklarını ve sınavları hazırlanmadıklarını göstermiştir. Bu cevaba rağmen diğer sorulardan 11, 40 , 17, 38, 2, 14, 44, 29, 28, 26, 12, 22, 24, 37, 5, 34, 31, 1, 32, 33, 21, 36, 19, 35 numaralı sorulara verdikleri cevaplarda ise, *izleme testlerinin* öğrenmeyi sağladıklarını ve başarıyı arttırdıkları görülmektedir. Verilen cevapların, yüzdelerine göre sıralaması şöyledir:

“İzleme testleri, her ünite hakkında ayrıntılı bilgi almamı sağladı.” (% 86) (11),

“İzleme testleri, cevabını bilmediğimiz sorularda mantık kullanmamızı geliştirdi.” (% 86) (40),

“İzleme testleri, ara ve yarıyıl sonu sınavlarına hazırlanmamızı sağladı.” (% 84) (17),

“İzleme testlerinde, konunun tamamı hakkında sorular sorulduğundan, konunun bütün olarak öğrenilmesini sağladı.” (% 82) (38),

“İzleme testleri, KPSS için bir önhazırlık oldu ve KPSS’ye hazırlanmamı sağladı.” (%80) (2),

“İzleme testleri, her ünitenin ayrıntılarını görmemi ve algılamamı sağladı.” (% 80) (14),

“İzleme testleri, Eğitim Bilimlerine Giriş dersinde, ‘bilgi’ yönünden gerekli altyapıyı kazandırdı.” (% 80) (44),

“İzleme testleri, bizi öğrenmeye teşvik etti. (% 76) (29),

“İzleme testleri, bizi öğrenmeye zorladı. (% 74) (28),

“İzleme testleri, sınıf ortalamasına göre, kendi başarı durumumuzu öğrenmemizi/görmemizi sağladı.” (% 72) (26),

“İzleme testleri, ünitenin tüm öğelerini/bilgilerini öğrenmemizi sağladı.” (% 70) (12),

“İzleme testleri, her üniteye oluşan öğrenme eksiklerinin artmasını/birikmesini engelledi.” (% 70) (22),

“Her üniteye sonra yapılan izleme testleri, öğrenilenlerin kalıcılığını sağladı.” (% 70) (24),

“İzleme testleri, sınavlarda hız kazandırdı ve zamanı verimli kullanmayı öğretti.” (%70) (37),

“İzleme testleri, eğitimde teknolojilerin nasıl uygulandığını örneklerle gösterdi.” (% 68) (5),

“İzleme testleri, bilgisayar kullanmayı ve internet ortamını tanımayı sağladı.” (% 68) (34),

“İzleme testleri, bilgisayar ortamında yapıldığından sınavların sıkıcı havasını kaldırdı.” (%66) (31),

“İzleme testleri, derste sürekli aktif olmamı sağladı.” (% 62) (1),

“Hiç çalışmadığımız yeni bir üniteye bile, izleme testlerinin sorularını cevaplamamız, öğrenmemizi sağladı.” (% 62) (32),

“İzleme testleri sonucunun anında görüntülenmesi, itirazlarımızı engelledi ve bizi çalışmaya güdüledi.” (% 62) (33),

Her üniteye sonra izleme testi uygulandığından, konularda bir yığılma olmadı ve ara ile final sınavlarına fazla çalışmama gerek kalmadı. (% 58) (21),

“İzleme testleri, düzenli/sistemik olarak ders çalışmamızı sağladı.” (% 58) (36),

“İzleme testleri, her ünitenin tam öğrenilmesini sağladı.” (% 56) (19),

“İzleme testleri, rekabeti geliştirip çalışmaya teşvik etti.” (% 56) (35),

Deneklerin katılmadıkları, (kabul görmeyen) olumsuz sorular ise, yüzdeler önem sırasına göre;

“İzleme testlerinin, arkadaşları ile ilişkileri olumsuz etkilemediği” (% 86) (20),

“İzleme testlerinin derse olan ilgiyi azaltmadığı” (% 82) (10),

“İzleme testlerinin kıskançlık duygusuna neden olmadığı” (% 78) (42),

“Çok fazla izleme testi olmanın öğretimin kalitesini düşürmediği” (% 74) (9),

“İzleme testlerine çalışmanın karşılığını aldığını düşündüğü ve derslerden soğumaya neden olmadığı” (% 74) (16),

“İzleme testlerinin kopya çekmeye özendirmediği” (% 74) (41),

“İzleme testlerinin uygulanmaları sırasında, görevlilerin davranışlarının öğrencileri rahatsız etmediği” (% 68) (25),

“İzleme testleri sonuçlarının asılmasının öğrencileri rencide etmediği” (% 66) (23),

“İzleme testleri, sürekli olduğu halde, ezber yapmaya teşvik etmediği” (% 52) (39) olarak belirlenmiştir,

Deneklerin, kabul gören tek olumsuz görüşü ise;

“İzleme testleri, bıkkınlık ve stres yarattı.” (% 54) (8) sorusudur.

Fikrim yok (ortada olan) sorular ise;

“İzleme testleri uygulanırken, yanlışların sürekli karşımıza getirilmesi, yanlışlarımızı düzeltmemizi sağladı”. (% 50) (15),

“İzleme testleri geç saatlerde yapıldığından, başarılarımızı düşürdü.” (% 50) (30) olarak görülmüştür.

Bunun yanında;

“İzleme testleri her sınavda not korkusu yaşattı.” (3),

“İzleme testleri derse sürekli hazırlıklı gelmemi sağladı.” (7),

“Çok izleme testleri olmamız, sınav stresini yenmemize yardımcı oldu.” (18),

“İzleme testlerinden sonra sorulara cevap bulmaya çalışmak araştırma yapmamızı sağladı.” (27) ve

“İzleme testlerine hazırlanmak ve soru çözmek sosyalleşmemize katkıda bulundu.” (43) gibi sorulara verilen cevaplardan ise, herhangi bir yargıda bulunmak ve değerlendirme yapmak mümkün olamamaktadır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Çevrimi İçi Sınav Sistemlerinin Öğrenmeye Olan Etkilerini, araştırmak için yapılan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

Elde edilen bulgular içerisinde en çarpıcı sonuç “Bazı *izleme testlerine* hazırlıksız girmek zorunda kalmam başarıyı düşürdü” sorusuna öğrencilerin verdikleri %92 katılım oranıdır. Bu yanıtın nedeni, eğitim sistemimizde yoğun olarak uygulanmayan; her ünitenin sonunda *biçimlendirme ve yetiştirmeye dönük değerlendirmenin* yapılmamasıdır. Bu eksiklik ise, *izleme testlerinin* uygulanmasında bir tepkiye neden olmuştur.

Ayrıca denekler; “*izleme testleri* her ünite hakkında ayrıntılı bilgi almamı sağladı” (11), “*izleme testleri* cevabını bilmediğimiz sorularda mantık kullanmamızı geliştirdi” (40), “*izleme testleri* ara ve yarıyıl sonu sınavlarına hazırlanmamızı sağladı” (17), “*izleme testlerinde* konunun tamamı hakkında sorular sorulduğundan konunun bütün olarak öğrenilmesini sağladı” (38), “*izleme testleri* KPSS için bir ön hazırlık oldu ve KPSS sınavına hazırlanmamı sağladı” (2), *izleme testleri* her ünitenin ayrıntılarını görmemi ve algılamamı sağladı” (14), “*izleme testleri* Eğitim Bilimlerine Giriş dersinde “bilgi” yönünden gerekli alt yapıyı kazandırdı” (44), gibi sorulara yüksek oranda katılım sağlamışlardır. Bu da *izleme testlerinin* başarılarını arttırdıklarını ve gelişimlerine katkıda bulduklarını göstermektedir.

Bütün bunların yanında *izleme testi* uygulanan deneklerle görüşmelerde, diğer derslerde konulara düzenli çalışmadıkları, sadece ara ve yarıyıl sonu sınav tarihlerindeki birkaç günlük sürede yoğun ders çalıştıklarını belirtmişlerdir. *İzleme testi* uygulanan süreçte, derslere hazır olarak geldiklerini bildirmişler ve uygulamanın sürmesi gerektiğini, belirtmişlerdir.

Öneriler

Çevrimi İçi Sınav Sistemlerinin Öğrenmeye Olan Etkilerini araştırmak için yapılan bu çalışmadan, elde edilen verilere dayanılarak, aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1) İzleme testlerinin;

Üniteler hakkında ayrıntılı bilgi almayı sağladığı,

Mantık kullanmayı geliştirdiği,

Derslerde “bilgi” (kavramlar) yönünden gerekli alt yapıyı kazandırdığı,

KPSS'ye hazırladığı,

Ünitenin ayrıntılarını görmesini sağladığı,

Yarıyıl sonu sınavlara hazırladığı,

Konunun bir bütün olarak öğrenilmesini sağladığı,

Öğrenmeye teşvik ettiği,

Öğrenmeye zorladığı,

Öğrencileri güdülediği,

Öğrenmelerin kalıcılığını sağladığı,

Öğrenme eksiklerinin birikmesini engellediği,

Ünitenin tüm öğelerinin öğrenilmesini sağladığı,

konularında öğretim elemanları bilgilendirilerek, bu ve benzeri araştırma sonuçlarından haberdar edilmelidir.

2) Sınavları elektronik ortamda yapacak bir merkez (laboratuvar) veya optik okuyucuların kullanılacağı bir sistem kurulmalıdır.

KAYNAKLAR

- [1] Bloom, Benjamin S. *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*. (Çev. Durmuş Ali Özçelik), Ankara, 1988.
- [2] Senemoğlu, N. *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara, 2002.
- [3] Sönmez, V. *Program Geliştirmede Öğretmen Elkitabı*. Ankara, 2003.
- [4] Yenilmez, E., Cebeci, Z., Koçak, Ş., 2005. "Çevrim İçi Sınav Sistemi Uygulamaları". Ç. Ü. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*. Cilt: 5, Sayı: 2, Temmuz-Aralık, 2005.
- [5] Koçak, Ş., Cebeci, Z., Yenilmez, E., 2003. "Tam Öğrenme Stratejisinin Bilgisayar Destekli Uygulanması Üzerine Bir Çalışma". Ç. Ü. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 1, Ocak – Haziran 2003.
- [6] Koçak, Ş., Cebeci, Z., Yenilmez, E., 2004. "Tam Öğrenme Stratejisinin Etkilliliği Üzerine Bir Çalışma". Ç. Ü. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*. Cilt: 4, Sayı: 2, Temmuz-Aralık, 2004.
- [7]. ÖSYM, 2001. *Yükseköğretim Programlarına Göre Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavı Sonuçları (2001-KMS Temmuz Dönemi)*. Ankara, 2001.
- [8] ÖSYM, 2002. *Yükseköğretim Programlarına Göre Kamu Personel Seçme Sınavı Sonuçları Lisans Mezunları (2002-KPSS Temmuz Dönemi)*. Ankara, 2002.
- [9] ÖSYM, 2004. *Yükseköğretim Programlarına Göre Kamu Personel Seçme Sınavı Sonuçları (2004-KPSS Temmuz Dönemi)*. Ankara, 2004

Ek 1. Deneklere sorulan sorular ve verdikleri cevapların yüzde oranları

Sıra	A Grubu (%)			B Grubu (%)			C Grubu (%)			p
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
1	87.5	6.3	6.3	50.0	11.1	38.9	50.0	6.3	43.8	.020<.05
2	87.5	.0	12.5	83.3	11.1	5.6	68.8	.0	31.3	.157>.05
3	31.3	18.8	50.0	55.6	5.6	38.9	37.5	6.3	56.3	0.999>.05
4	87.5	12.5	0	94.4	5.6	0	93.8	6.3	0	.519>.05
5	81.3	18.8	0	83.3	11.1	5.6	37.5	31.3	31.3	.003<.05
6	75.0	12.5	12.5	50.0	16.7	33.3	68.8	12.5	18.8	.672>.05
7	43.8	18.8	37.5	55.6	11.1	33.3	25.0	12.5	62.5	.186>.05
8	56.3	6.3	37.5	61.1	.0	38.9	43.8	6.3	50.0	.472>.05
9	18.8	18.8	62.5	16.7	5.6	77.8	6.3	12.5	81.3	.225>.05
10	6.3	12.5	81.3	5.6	16.7	77.8	.0	12.5	87.5	.485>.05
11	68.8	12.5	18.8	100.0	.0	.0	87.5	.0	12.5	.258>.05
12	68.8	6.3	25.0	66.7	16.7	16.7	75.0	6.3	18.8	.664>.05
13	6.3	93.8	0	5.6	94.4	0	6.3	93.8	0	0.999>.05
14	75.0	6.3	18.8	88.9	.0	11.1	75.0	.0	25.0	.821>.05
15	75.0	.0	25.0	38.9	33.3	27.8	37.5	37.5	25.0	.210>.05
16	6.3	25.0	68.8	22.2	5.6	72.2	12.5	6.3	81.3	.808>.05
17	93.8	.0	6.3	88.9	11.1	.0	68.8	.0	31.3	.035<.05
18	43.8	18.8	37.5	61.1	5.6	33.3	37.5	18.8	43.8	.704>.05
19	68.8	6.3	25.0	66.7	16.7	16.7	31.3	18.8	50.0	.049<.05
20	6.3	18.8	75.0	.0	5.6	94.4	12.5	.0	87.5	.741>.05
21	75.0	12.5	12.5	72.2	5.6	22.2	25.0	18.8	56.3	.003<.05
22	68.8	12.5	18.8	88.9	.0	11.1	50.0	25.0	25.0	.370>.05
23	12.5	18.8	68.8	27.8	5.6	66.7	18.8	18.8	62.5	.664>.05
24	68.8	12.5	18.8	72.2	5.6	22.2	68.8	6.3	25.0	.833>.05
25	31.3	12.5	56.3	22.2	5.6	72.2	.0	25.0	75.0	.073>.05
26	75.0	.0	25.0	83.3	.0	16.7	56.3	37.5	6.3	0.999>.05
27	31.3	12.5	56.3	50.0	16.7	33.4	56.3	12.5	31.3	.130>.05
28	68.8	6.3	25.0	83.3	5.6	11.1	68.8	6.3	25.0	0.999>.05
29	75.0	6.3	18.8	83.3	5.6	11.1	68.8	6.3	25.0	.652>.05
30	68.8	12.5	18.8	66.7	11.1	22.2	12.5	56.3	31.3	.019<.05
31	81.3	12.5	6.3	72.2	22.2	5.6	43.8	43.8	12.5	.054>.05
32	56.3	6.3	37.5	72.2	11.1	16.7	56.3	6.3	37.5	0.999>.05
33	68.8	6.3	25.0	72.2	16.7	11.1	43.8	56.3	.0	0.999>.05
34	87.5	.0	12.5	77.8	11.1	11.1	37.5	50.0	12.5	.045<.05
35	62.5	6.3	31.3	66.7	11.1	22.2	37.5	25.0	37.5	.326>.05
36	50.0	6.3	43.8	77.8	.0	22.2	43.8	6.3	50.0	.715>.05
37	68.8	18.8	12.5	77.8	5.6	16.7	62.5	12.5	25.0	.501>.05
38	81.3	6.3	12.5	83.3	5.6	11.1	81.3	18.8	.0	.555>.05
39	43.8	18.8	37.5	66.7	5.6	27.8	12.5	25.0	62.5	.086>.05
40	93.8	.0	6.3	77.8	5.6	16.7	87.5	.0	12.5	.595>.05
41	12.5	12.5	75.0	22.2	5.6	72.2	18.8	6.3	75.0	.822>.05
42	25.0	6.3	68.8	11.1	11.1	77.8	.0	12.5	87.5	.072>.05
43	43.8	6.3	50.0	22.2	27.8	50.0	43.8	12.5	43.8	.847>.05
44	93.8	.0	6.3	77.8	5.6	16.7	68.8	18.8	12.5	.196>.05

Ek 2. İkili Grup Karşılaştırmaları (A-B Grubu)

Sıra	A Grubu (%)			B Grubu (%)			p
	1	2	3	1	2	3	
1	87.5	6.3	6.3	50.0	11.1	38.9	.054>.05
2	87.5	.0	12.5	83.3	11.1	5.6	.323>.05
3	31.3	18.8	50.0	55.6	5.6	38.9	.269>.05
4	87.5	12.5	0	94.4	5.6	0	.476>.05
5	81.3	18.8	0	83.3	11.1	5.6	.541>.05
6	75.0	12.5	12.5	50.0	16.7	33.3	.284>.05
7	43.8	18.8	37.5	55.6	11.1	33.3	.736>.05
8	56.3	6.3	37.5	61.1	.0	38.9	.559>.05
9	18.8	18.8	62.5	16.7	5.6	77.8	.460>.05
10	6.3	12.5	81.3	5.6	16.7	77.8	.942>.05
11	68.8	12.5	18.8	100.0	.0	.0	.037<.05
12	68.8	6.3	25.0	66.7	16.7	16.7	.585>.05
13	6.3	93.8	0	5.6	94.4	0	.932>.05
14	75.0	6.3	18.8	88.9	.0	11.1	.436>.05
15	75.0	.0	25.0	38.9	33.3	27.8	.026<.05
16	6.3	25.0	68.8	22.2	5.6	72.2	.160>.05
17	93.8	.0	6.3	88.9	11.1	.0	.232>.05
18	43.8	18.8	37.5	61.1	5.6	33.3	.411>.05
19	68.8	6.3	25.0	66.7	16.7	16.7	.585>.05
20	6.3	18.8	75.0	.0	5.6	94.4	.252>.05
21	75.0	12.5	12.5	72.2	5.6	22.2	.630>.05
22	68.8	12.5	18.8	88.9	.0	11.1	.221>.05
23	12.5	18.8	68.8	27.8	5.6	66.7	.330>.05
24	68.8	12.5	18.8	72.2	5.6	22.2	.768>.05
25	31.3	12.5	56.3	22.2	5.6	72.2	.589>.05
26	75.0	.0	25.0	83.3	.0	16.7	.549>.05
27	31.3	12.5	56.3	50.0	16.7	33.4	.400>.05
28	68.8	6.3	25.0	83.3	5.6	11.1	.558>.05
29	75.0	6.3	18.8	83.3	5.6	11.1	.812>.05
30	68.8	12.5	18.8	66.7	11.1	22.2	.966>.05
31	81.3	12.5	6.3	72.2	22.2	5.6	.759>.05
32	56.3	6.3	37.5	72.2	11.1	16.7	.377>.05
33	68.8	6.3	25.0	72.2	16.7	11.1	.423>.05
34	87.5	.0	12.5	77.8	11.1	11.1	.389>.05
35	62.5	6.3	31.3	66.7	11.1	22.2	.775>.05
36	50.0	6.3	43.8	77.8	.0	22.2	.187>.05
37	68.8	18.8	12.5	77.8	5.6	16.7	.485>.05
38	81.3	6.3	12.5	83.3	5.6	11.1	.987>.05
39	43.8	18.8	37.5	66.7	5.6	27.8	.317>.05
40	93.8	.0	6.3	77.8	5.6	16.7	.382>.05
41	12.5	12.5	75.0	22.2	5.6	72.2	.630>.05
42	25.0	6.3	68.8	11.1	11.1	77.8	.536>.05
43	43.8	6.3	50.0	22.2	27.8	50.0	.179>.05
44	93.8	.0	6.3	77.8	5.6	16.7	.382>.05

Ek 3. İkili Grup Karşılaştırmaları (A-C Grubu)

Sıra	A Grubu (%)			C Grubu (%)			p
	1	2	3	1	2	3	
1	87.5	6.3	6.3	.0	6.3	43.8	.047<.05
2	87.5	.0	12.5	68.8	.0	31.3	.200>.05
3	31.3	18.8	50.0	37.5	6.3	56.3	.563>.05
4	87.5	12.5	0	93.8	6.3	0	.544>.05
5	81.3	18.8	0	37.5	31.3	31.3	.018<.05
6	75.0	12.5	12.5	68.8	12.5	18.8	.885>.05
7	43.8	18.8	37.5	25.0	12.5	62.5	.365>.05
8	56.3	6.3	37.5	43.8	6.3	50.0	.765>.05
9	18.8	18.8	62.5	6.3	12.5	81.3	.451>.05
10	6.3	12.5	81.3	.0	12.5	87.5	.595>.05
11	68.8	12.5	18.8	87.5	.0	12.5	.278>.05
12	68.8	6.3	25.0	75.0	6.3	18.8	.911>.05
13	6.3	93.8	0	6.3	93.8	0	.999>.05
14	75.0	6.3	18.8	75.0	.0	25.0	.565>.05
15	75.0	.0	25.0	37.5	37.5	25.0	.018<.05
16	6.3	25.0	68.8	12.5	6.3	81.3	.317>.05
17	93.8	.0	6.3	68.8	.0	31.3	.070>.05
18	43.8	18.8	37.5	37.5	18.8	43.8	.926>.05
19	68.8	6.3	25.0	31.3	18.8	50.0	.061>.05
20	6.3	18.8	75.0	12.5	.0	87.5	.175>.05
21	75.0	12.5	12.5	25.0	18.8	56.3	.013<.05
22	68.8	12.5	18.8	50.0	25.0	25.0	.526>.05
23	12.5	18.8	68.8	18.8	18.8	62.5	.884>.05
24	68.8	12.5	18.8	68.8	6.3	25.0	.788>.05
25	31.3	12.5	56.3	.0	25.0	75.0	.047<.05
26	75.0	.0	25.0	56.3	37.5	6.3	.016<.05
27	31.3	12.5	56.3	56.3	12.5	31.3	.319>.05
28	68.8	6.3	25.0	68.8	6.3	25.0	.999>.05
29	75.0	6.3	18.8	68.8	6.3	25.0	.911>.05
30	68.8	12.5	18.8	12.5	56.3	31.3	.004<.05
31	81.3	12.5	6.3	43.8	43.8	12.5	.086>.05
32	56.3	6.3	37.5	56.3	6.3	37.5	.999>.05
33	68.8	6.3	25.0	43.8	56.3	.0	.004<.05
34	87.5	.0	12.5	37.5	50.0	12.5	.004<.05
35	62.5	6.3	31.3	37.5	25.0	37.5	.236>.05
36	50.0	6.3	43.8	43.8	6.3	50.0	.936>.05
37	68.8	18.8	12.5	62.5	12.5	25.0	.633>.05
38	81.3	6.3	12.5	81.3	18.8	.0	.223>.05
39	43.8	18.8	37.5	12.5	25.0	62.5	.141>.05
40	93.8	.0	6.3	87.5	.0	12.5	.544>.05
41	12.5	12.5	75.0	18.8	6.3	75.0	.766>.05
42	25.0	6.3	68.8	.0	12.5	87.5	.096>.05
43	43.8	6.3	50.0	43.8	12.5	43.8	.819>.05
44	93.8	.0	6.3	68.8	18.8	12.5	.139>.05

Ek 4. İkili Grup Karşılaştırmaları (B-C Grubu)

Sıra	B Grubu (%)			C Grubu (%)			p
	1	2	3	1	2	3	
1	50.0	11.1	38.9	50.0	6.3	43.8	.871>.05
2	83.3	11.1	5.6	68.8	0	31.3	.075>.05
3	55.6	5.6	38.9	37.5	6.3	56.3	.567>.05
4	94.4	5.6	0	93.8	6.3	0	.932>.05
5	83.3	11.1	5.6	37.5	31.3	31.3	.021<.05
6	50.0	16.7	33.3	68.8	12.5	18.8	.526>.05
7	55.6	11.1	33.3	25.0	12.5	62.5	.177>.05
8	61.1	0	38.9	43.8	6.3	50.0	.398>.05
9	16.7	5.6	77.8	6.3	12.5	81.3	.533>.05
10	5.6	16.7	77.8	0	12.5	87.5	.581>.05
11	100.0	0	0	87.5	0	12.5	.122>.05
12	66.7	16.7	16.7	75.0	6.3	18.8	.652>.05
13	5.6	94.4	0	6.3	93.8	0	.932>.05
14	88.9	0	11.1	75.0	0	25.0	.542>.05
15	38.9	33.3	27.8	37.5	37.5	25.0	.965>.05
16	22.2	5.6	72.2	12.5	6.3	81.3	.759>.05
17	88.9	11.1	0	68.8	0	31.3	.020<.05
18	61.1	5.6	33.3	37.5	18.8	43.8	.295>.05
19	66.7	16.7	16.7	31.3	18.8	50.0	.027<.05
20	.0	5.6	94.4	12.5	0	87.5	.204>.05
21	72.2	5.6	22.2	25.0	18.8	56.3	.022<.05
22	88.9	0	11.1	50.0	25.0	25.0	.027<.05
23	27.8	5.6	66.7	18.8	18.8	62.5	.456>.05
24	72.2	5.6	22.2	68.8	6.3	25.0	.976>.05
25	22.2	5.6	72.2	0	25.0	75.0	.057>.05
26	83.3	0	16.7	56.3	37.5	6.3	.015<.05
27	50.0	16.7	33.4	56.3	12.5	31.3	.917>.05
28	83.3	5.6	11.1	68.8	6.3	25.0	.999>.05
29	83.3	5.6	11.1	68.8	6.3	25.0	.911>.05
30	66.7	11.1	22.2	12.5	56.3	31.3	.004<.05
31	72.2	22.2	5.6	43.8	43.8	12.5	.086>.05
32	72.2	11.1	16.7	56.3	6.3	37.5	.999>.05
33	72.2	16.7	11.1	43.8	56.3	0.0	.035<.05
34	77.8	11.1	11.1	37.5	50.0	12.5	.035<.05
35	66.7	11.1	22.2	37.5	25.0	37.5	.228>.05
36	77.8	0	22.2	43.8	6.3	50.0	.102>.05
37	77.8	5.6	16.7	62.5	12.5	25.0	.598>.05
38	83.3	5.6	11.1	81.3	18.8	0	.219>.05
39	66.7	5.6	27.8	12.5	25.0	62.5	.005<.05
40	77.8	5.6	16.7	87.5	0	12.5	.581>.05
41	22.2	5.6	72.2	18.8	6.3	75.0	.968>.05
42	11.1	11.1	77.8	0	12.5	87.5	.389>.05
43	22.2	27.8	50.0	43.8	12.5	43.8	.326>.05
44	77.8	5.6	16.7	68.8	18.8	12.5	.485>.05

Ek 5. Deneklere sorulan sorular ve verdikleri cevapların yüzde oranları (A,B,C grupları toplamı)

Sıra No	Maddeler	Katılanlar %	Fikrim Yok %	Katılmayanlar %
1	İzleme dersleri derste sürekli aktif olmamı sağladı.	62	8	30
2	İzleme Testleri KPSS için bir ön hazırlık oldu ve KPSS sınavına hazırlanmamı sağladı.	80	4	16
3	İzleme Testleri her sınavda not korkusu yaşattı.	42	10	48
4	Bazı İzleme Testlerine hazırlıksız girmek zorunda kalmam başarıyı düşürdü.	92	0	8
5	İzleme Testleri Eğitimde Teknolojilerin nasıl uygulandığını örneklerle gösterdi.	68	20	12
6	İzleme Testleri süresince dersin her aşamasında izlenildiğimi fark ettim.	26	40	34
7	İzleme Testleri derse sürekli hazırlıklı gelmemi sağladı.	42	14	44
8	İzleme Testleri bıkkınlık ve stres yarattı.	54	4	42
9	Çok fazla İzleme Testi olmamız öğretimin kalitesini düşürdü.	14	12	74
10	İzleme Testleri derse olan ilgimi azalttı.	4	14	82
11	İzleme Testleri her ünite hakkında ayrıntılı bilgi almamı sağladı.	86	4	10
12	İzleme Testleri ünitenin tüm öğelerini-bilgilerini öğrenmemizi sağladı.	70	10	20
13	İzleme Testleri okuldan nefret etmemi sağladı.	0	6	94
14	İzleme Testleri her ünitenin ayrıntılarını görmemi ve algılamamı sağladı.	80	2	18
15	İzleme Testleri uygulanırken yanlışların sürekli karşımıza getirilmesi, yanlışlarımızı düzeltmemizi sağladı.	50	24	26
16	İzleme Testleri çalışmamın karşılığını alamadığımı düşündürdü, derslerden soğumama neden oldu.	14	12	74
17	İzleme Testleri ara ve yarıyıl sonu sınavlarına hazırlanmamızı sağladı.	84	4	12
18	Çok İzleme Testleri olmamız, sınav stresini yenmemize yardımcı oldu.	48	14	38
19	İzleme Testleri her ünitenin tam öğrenilmesini sağladı.	56	14	30
20	İzleme Testleri arkadaşlarımız ile ilişkilerimizi olumsuz etkiledi.	6	8	86
21	Her ünite de sonra İzleme Testi uygulandığından, konularda bir yığılma olmadı ara ve final sınavlarında fazla çalışmama gerek kalmadı.	58	12	30
22	İzleme Testleri her ünite de oluşan öğrenme eksiklerimin artmasını/birikmesini engelledi.	70	12	18
23	İzleme Testleri sonuçlarının asılması bizi rencide etti.	20	14	66
24	Her ünite den sonra yapılan İzleme Testleri öğrenilenlerin kalıcılığını sağladı.	70	8	22
25	İzleme Testlerinin uygulamaları sırasında görevlilerin davranışları bizi çok rahatsız etti.	18	14	68
26	İzleme Testleri sınıf ortalamasına göre kendi başarı durumumuzu öğrenmemizi/görmemizi sağladı.	72	12	16
27	İzleme Testlerinden sonra sorulara cevap bulmaya çalışmak araştırma yapmamızı sağladı.	46	14	40
28	İzleme Testleri bizi öğrenmeye zorladı.	74	6	20
29	İzleme Testleri bizi öğrenmeye teşvik etti.	76	6	18
30	İzleme Testleri geç saatlerde yapıldığından başarıyı düşürdü.	50	26	24

31	İzleme Testleri bilgisayar ortamında yapıldığından sınavların sıkıcı havasını kaldırdı.	66	26	8
32	Hiç çalışmadığımız yeni bir üniteye bile, İzleme Testlerinin sorularını cevaplamamız öğrenmemizi sağladı.	62	8	30
33	İzleme Testleri sonucunun anında görüntülenmesi, itirazlarımızı engelledi ve bizi çalışmaya güdüledi.	62	26	12
34	İzleme Testleri bilgisayar kullanmayı ve İnternet ortamını tanımayı sağladı.	68	20	12
35	İzleme Testleri rekabeti geliştirip çalışmaya teşvik etti.	56	14	30
36	İzleme Testleri düzenli-Sistemantik olarak ders çalışmamızı sağladı.	58	4	38
37	İzleme Testleri sınavlarda hız kazandırdı ve zamanı verimli kullanmayı öğretti.	70	12	18
38	İzleme Testlerinde konunun tamamı hakkında sorular sorulduğundan konunun bütün olarak öğrenilmesini sağladı.	82	10	8
39	İzleme Testleri sürekli olduğundan bizi ezber yapmaya teşvik etti.	42	16	52
40	İzleme Testleri cevabını bilmediğimiz sorularda Mantık kullanmamızı geliştirdi.	86	2	12
41	İzleme Testleri kopya çekmeye özendirdi.	18	8	74
42	İzleme Testleri bizde kıskançlık duygusuna neden oldu.	12	10	78
43	İzleme Testlerine hazırlanmak ve soru çözmek sosyalleşmemize katkıda bulundu.	36	16	48
44	İzleme Testleri, Eğitim Bilimlerine Giriş dersinde, "bilgi" yönünden gerekli altyapıyı kazandırdı.	80	8	12

Ek 6. Öğrencilere Sorulan Sorular

Sıra	Soru
1	İzleme dersleri derste sürekli aktif olmamı sağladı.
2	İzleme Testleri KPSS için bir ön hazırlık oldu ve KPSS sınavına hazırlanmamı sağladı.
3	İzleme Testleri her sınavda not korkusu yaşattı.
4	Bazı İzleme Testlerine hazırlıksız girmek zorunda kalmam başarıyı düşürdü.
5	İzleme Testleri Eğitimde Teknolojilerin nasıl uygulandığını örneklerle gösterdi.
6	İzleme Testleri süresince dersin her aşamasında izlendiğimi fark ettim.
7	İzleme Testleri derse sürekli hazırlıklı gelmemi sağladı.
8	İzleme Testleri bıkkınlık ve stres yarattı.
9	Çok fazla İzleme Testi olmamız öğretimin kalitesini düşürdü.
10	İzleme Testleri derse olan ilgimi azalttı.
11	İzleme Testleri her ünite hakkında ayrıntılı bilgi almamı sağladı.
12	İzleme Testleri ünitenin tüm öğelerini-bilgilerini öğrenmemizi sağladı.
13	İzleme Testleri okuldan nefret etmemi sağladı.
14	İzleme Testleri her ünitenin ayrıntılarını görmemi ve algılamamı sağladı.
15	İzleme Testleri uygulanırken yanlışların sürekli karşımıza getirilmesi, yanlışlarımızı düzeltmemizi sağladı.
16	İzleme Testleri çalışmamın karşılığını alamadığımı düşündürdü, derslerden soğumama neden oldu.
17	İzleme Testleri ara ve yarıyıl sonu sınavlarına hazırlanmamızı sağladı.
18	Çok İzleme Testleri olmamız, sınav stresini yenmemize yardımcı oldu.
19	İzleme Testleri her ünitenin tam öğrenilmesini sağladı.
20	İzleme Testleri arkadaşlarımız ile ilişkilerimizi olumsuz etkiledi.
21	Her ünite de sonra İzleme Testi uygulandığından, konularda bir yığılma olmadı ara ve final sınavlarında fazla çalışmama gerek kalmadı.
22	İzleme Testleri her ünite de oluşan öğrenme eksiklerimin artmasını/birikmesini engelledi.
23	İzleme Testleri sonuçlarının asılması bizi rencide etti.
24	Her ünite den sonra yapılan İzleme Testleri öğrenilenlerin kalıcılığını sağladı.
25	İzleme Testlerinin uygulamaları sırasında görevlilerin davranışları bizi çok rahatsız etti.
26	İzleme Testleri sınıf ortalamasına göre kendi başarı durumumuzu öğrenmemizi/görmemizi sağladı.
27	İzleme Testlerinden sonra sorulara cevap bulmaya çalışmak araştırma yapmamızı sağladı.
28	İzleme Testleri bizi öğrenmeye zorladı.
29	İzleme Testleri bizi öğrenmeye teşvik etti.
30	İzleme Testleri geç saatlerde yapıldığından başarıyı düşürdü.
31	İzleme Testleri bilgisayar ortamında yapıldığından sınavların sıkıcı havasını kaldırdı.
32	Hiç çalışmadığımız yeni bir ünite de bile, İzleme Testlerinin sorularını cevaplamamız öğrenmemizi sağladı.
33	İzleme Testleri sonucunun anında görüntülenmesi, itirazlarımızı engelledi ve bizi çalışmaya güdüledi.
34	İzleme Testleri bilgisayar kullanmayı ve İnternet ortamını tanımayı sağladı.
35	İzleme Testleri rekabeti geliştirip çalışmaya teşvik etti.
36	İzleme Testleri düzenli-sistematiik olarak ders çalışmamızı sağladı.
37	İzleme Testleri sınavlarda hız kazandırdı ve zamanı verimli kullanmayı öğretti.
38	İzleme Testlerinde konunun tamamı hakkında sorular sorulduğundan konunun bütün olarak öğrenilmesini sağladı.
39	İzleme Testleri sürekli olduğundan bizi ezber yapmaya teşvik etti.
40	İzleme Testleri cevabını bilmediğimiz sorularda Mantık kullanmamızı geliştirdi.
41	İzleme Testleri kopya çekmeye özendirdi.
42	İzleme Testleri bizde kıskançlık duygusuna neden oldu.
43	İzleme Testlerine hazırlanmak ve soru çözmek sosyalleşmemize katkıda bulundu.
44	İzleme Testleri, Eğitim Bilimlerine Giriş dersinde, "bilgi" yönünden gerekli altyapıyı kazandırdı.

**A Study on Effects of Online Testing Systems in Learning
(Opinions of the Students)**

Citation/©- Koçak, Ş., Yenilmez, E. D. & Yenilmez, E. (2006). A study on effects of online testing systems in learning: Opinions of the students. *Çukurova University Journal of Faculty of Divinity* 6 (2), 171-190.

Abstract- Nowadays/Recently online examination and evaluation systems have been used intensively both in distance learning and independent systems. Çukurova University, Online Examination application and evaluation (ÇİSUD) is one of these methods. It is improved in the year 2000 and applied on students on various lessons/subjects. Within this process deficiencies have been supplied and these changes have been mentioned in several studies. The efficiency and availability of the ÇU-ÇİSUD system has been certified on the aspect of the results gained in KPSS and the determination of the differences between the groups by comparing the control and experiment groups. Finally, the last step is applied through the evaluation of the students' opinions. For this reason, opinions of the fifty students who attend four different lessons at school which applies Çİ-ÇİSUD of the system, the application, the effectiveness, availability and its support in learning have been determined through survey and the results are evaluated.

Keywords- Computer aided education, online examination (testing), distance learning, mastery learning.